

Maria Dąbrowska

Patronka szkoły w Nowym Rybiu

Życiorys

Maria Dąbrowska

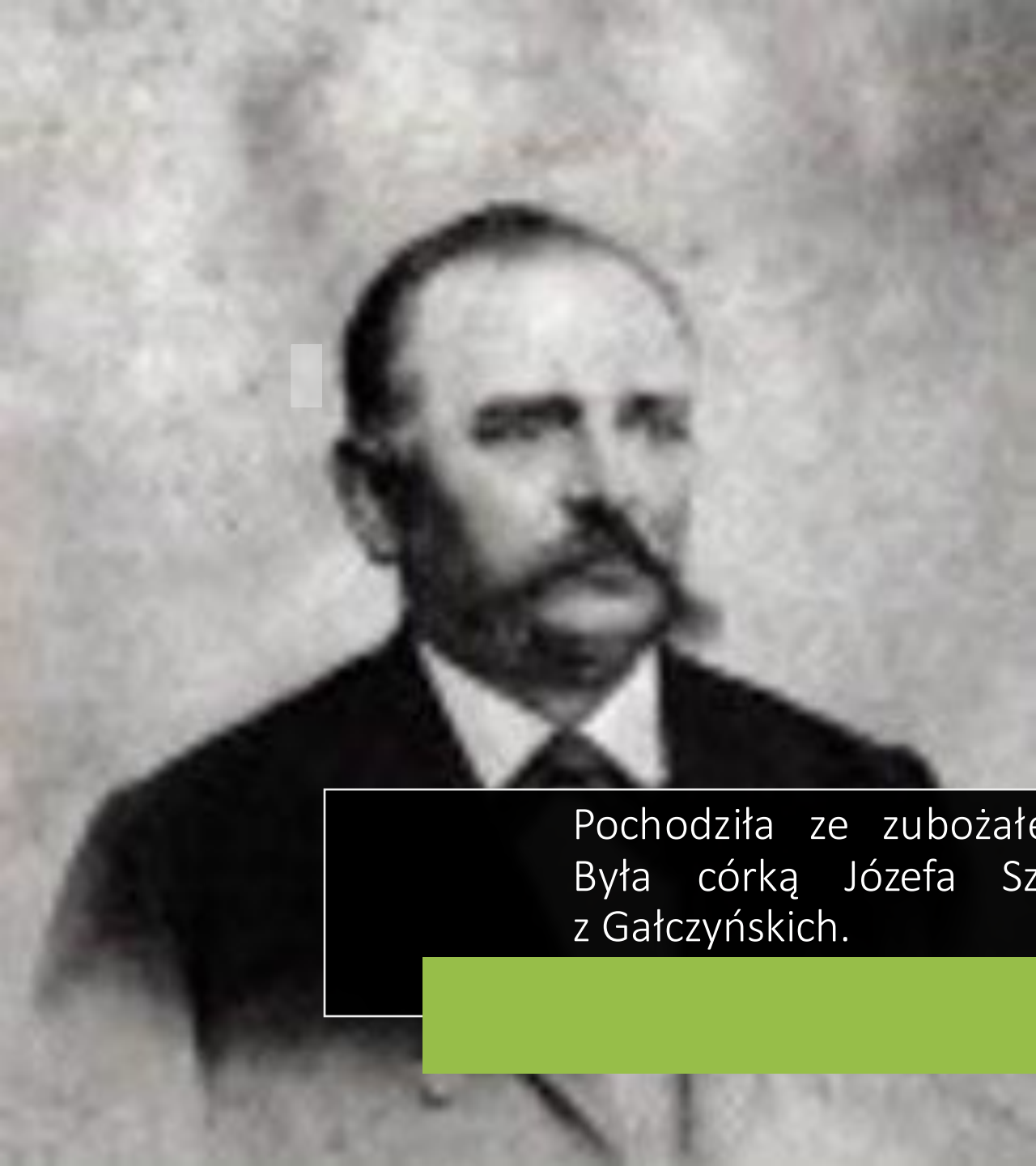

Urodziła się 6 października
1889 roku w Russowie pod
Kaliszem.

Wychowała się w dworze w Russowie pod Kaliszem.

Pochodziła ze zubożałej rodziny szlacheckiej.
Była córką Józefa Szumskiego i Ludomiry
z Gałczyńskich.

Rodzeństwo:

- Było ich pięcioro: Maria Dąbrowska, Jadwiga Szumska, Helena Hepka, Bogumił Szumski oraz Stanisław Szumski.

Jej przyjaciele:

Pośród jej przyjaciół byli poetka Kazimiera Iłłakowiczówna, poeta Mieczysław Jastrun (portretujący ją w swym *Dzienniku*), pisarze: Jerzy Andrzejewski (wspominający ją w tomie *Z dnia na dzień*), Jarosław Iwaszkiewicz, Melchior Wańkowicz, Jerzy Zawieyski i Wojciech Żukrowski, aktorka Elżbieta Barszczewska, malarz i polityk Henryk Józewski, a także Zofia Nałkowska, Antoni Słonimski (*Alfabet wspomnień*) i Ryszard Matuszewski (*Alfabet. Wybór z pamięci 90-latka*).

Nauka i praca

- W latach 1907-1914 pisarka studiowała nauki przyrodnicze, a następnie socjologię i ekonomię na uniwersytetach w Lozannie i w Brukseli. W kraju pracowała jako nauczycielka geografii w Kaliszu (1910), a w latach 1918-1924 - w Ministerstwie Rolnictwa.

Wykształcenie

Rodzice zapewnili jej staranne wykształcenie - kolejno na pensji Heleny Semadeniowej w Kaliszu, w rosyjskim gimnazjum żeńskim, następnie po udziale w strajku szkolnym - na pensji Pauliny Hewelke w Warszawie.

Maria Dąbrowska

Kim była?

-
- Dąbrowska była powieściopisarką, publicystką, dramaturgiem i tłumaczem. W latach 20. pisarka wydała trzy zbiory nowel inspirowane jej zainteresowaniami i wrażliwością społeczną: „Gałąź czereśni” (1922), „Uśmiech dzieciństwa” (1923), „Ludzie stamtąd” (1926) W latach 1931 – 1934 ukazało się największe dzieło Dąbrowskiej, czyli „Noce i dni”. Była to wielotomowa, epicka powieść utrzymana w konwencji rodzinnej sagi, której akcja przedstawiała dzieje kilku pokoleń rodu Ostrzeńskich i Niechciców. W 1938 roku ukazał się natomiast zbiór nowel „Znaki życia”, którego bohaterowie byli w większości związani z fabułą „Nocy i dni”. Po II wojnie światowej pisarka wydała z kolei zbiór „Gwiazda zaranna”, a także słynną książkę o uwielbianej przez nią twórczości Jospa Conrada („Szkice o Conradzie”). Bardzo ważnym dziełem Dąbrowskiej były też jej „Dzienniki 1914 – 1965”.

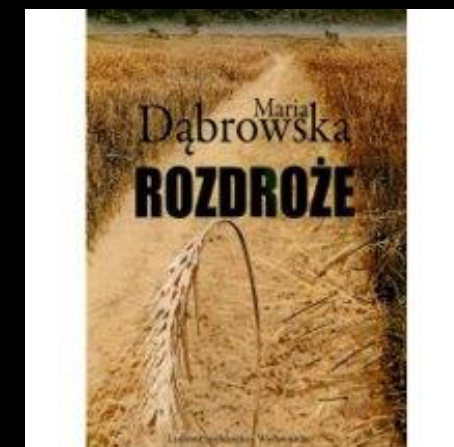
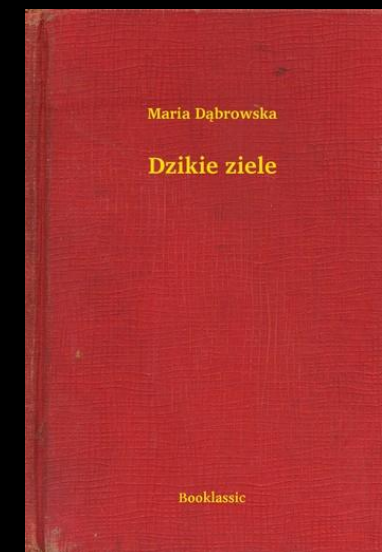
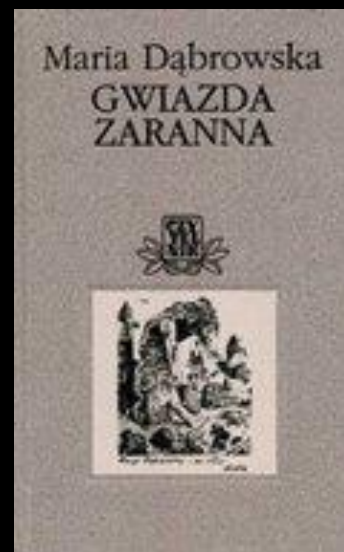
Twórczość

Maria Dąbrowska początkowo poświęcała się publicystyce, od której przeszła do literatury pięknej, dając w niej studia psychologiczne o ludziach, często z nizin, wysnute z własnej obserwacji. Oddzielnie wydała: *Wspomnienia dzieciństwa*, Celowała zwłaszcza w narracji epickiej i analizie psychiki kobiecej oraz w opisach środowiska średniej inteligencji polskiej. Pozostawiła nadto prace przekładowe, artykuły z zakresu spółdzielczości, książki dla młodzieży, artykuły krytyczne w czasopismach (m.in. w „Wiadomościach Literackich”).

Jej niektóre
dzieła:

Życie prywatne:

W 1911 roku Maria wzięła
ślub
z Marianem Dąbrowskim,
poznany za granicą
publicystą
i działaczem Polskiej Partii
Socjalistycznej.

Krótko po nagłej śmierci męża Dąbrowska poznała starszego od niej znacznie Stanisława Stempowskiego, urodzonego w roku 1870. Związek ten trwał aż do jego śmierci w 1952 roku. Nie został on jednak zalegalizowany, ponieważ Stempowski był przeciwny rozwodowi ze swoją żoną. Łączyło go z nią pokrewieństwo, a po utracie najmłodszego syna małżonkowie powrócili do stosunku charakterystycznego raczej dla stryjecznego rodzeństwa. Maria (z domu Stempowska) była matką Jerzego, Huberta i Pawła.

Ciekawostki o Marii Dąbrowskiej:

- Ciekawostką stanowi fakt, że dwaj najważniejsi w życiu Dąbrowskiej mężczyźni należeli do polskiego wolnomularstwa. Różnił ich natomiast stosunek do literatury. O ile mąż przynajmniej początkowo dystansował się wobec twórczości literackiej żony, o tyle Stempowski stanowił dla pisarki wielkie wsparcie, zwłaszcza w okresie gorączkowego wykańczania "Nocy i dni". Swoiste przedłużenie intelektualnej więzi między partnerami stanowi korespondencja Dąbrowskiej z synem Stanisława, pisarzem Jerzym Stempowskim.

Kopia kartki
pozostawionej przez
pisarkę na drzwiach
swego mieszkania
2 października 1944
umieszczona na
drzwiach wejściowych
Muzeum.

Ordery i odznaczenia:

Order Sztandaru
Pracy I klasy

Krzyż
Komandorski
z Gwiazdą Orderu
Odrodzenia
Polski

Krzyż
Niepodległości

Krzyż
Oficerski
Orderu
Odrodzenia
Polski

Złoty Krzyż Zasługi
(trzykrotnie: 11 listopada
1934, 15 czerwca 1946,
17 września 1946)

Medal
10-lecia
Polski
Ludowej

Złoty Wawrzyn
Akademicki

Nagrody i wyróżnienia

Nagroda
Państwowa
I stopnia

Tytuł doktora honoris
causa Uniwersytetu
Warszawskiego

Honorowe obywatelstwo miasta Kalisza

- Zmarła wieczorem 19 maja 1965 w lecznicy przy ul. Emilii Plater 18 w Warszawie. Trumnę ze zwłokami wystawiono w Sali Kolumnowej pałacu Prymasowskiego (przedwojennej siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych).

W testamencie poprosiła o katolicki pogrzeb oraz pochowanie razem z matką i poległą w Powstaniu Warszawskim siostrą. Jej druga prośba nie została spełniona. 22 maja 1965, po Mszy Żałobnej

w Katedrze św. Jana Chrzciciela, została pochowana na Cmentarzu Powązkowskim, w Alei Zasłużonych.

Prezentacja wykonana przez uczennice
klasy szóstej: Amelię Miśkowicz
i Adriannę Śliwę.

Z pomocą Dominiki Świątko oraz Noemi
Świder.

